

BIMILETYM

352

28.06.1997r.

SOLIDARNOŚĆ

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

Homilia Księdza Biskupa EDWARDA MATERSKIEGO Ordynariusza Diecezji Radomskiej, wygłoszona 25 czerwca 1997r. podczas Mszy Świętej przy Pomniku Trzech Kamieni w 21. rocznicę Radomskiego Czerwca '76

Abymy za Ojcem Świętym mogli powiedzieć: Nam nic, co się w Ojczyźnie dzieje, nie jest obce...

Umiłowani w Chrystusie Panu,

Ewangelia poniosła naszą myśl na Golgotę, gdzie Jezus Chrystus składa ofiarę dla naszego zbawienia. Maryja stoi pod krzyżem...

Możemy powiedzieć, że kiedy tu się gromadzimy przy ołtarzu, na którym Jezus Chrystus ponawia swą ofiarę, stajemy tak, jak Maryja przy ofierze Chrystusa. I prosimy Ją, abymy umieli w tej Mszy Świętej, w tej ofierze Chrystusa, całym sercem uczestniczyć.

Jak podkreśliłem, stoimy w miejscu, w którym modlił się Ojciec Święty Jan Paweł II. I chyba trudno, abymy dzisiaj, tutaj, przeprowadzając rozważania, nie odwołali się do tego wszystkiego, co było przeżyciem, przeżyciem całego naszego narodu.

...„Pozdrawiam cię Polsko, Ojczyzno moja, choć przyszło mi żyć w oddali, to jednak nie przestaję czuć się synem tej ziemi i nic, co jej dotyczy nie jest mi obce.” - To słowa wypowiedziane przez Ojca Świętego Jana Pawła II na początku pielgrzymowania, w tym roku, po naszej Ojczyźnie. Słowa mówiące o wielkiej miłości, której świadectwo swoim postępowaniem i swoim nauczaniem okazał.

„Nic nie jest mi obce...” Na pewno, możemy te słowa odczytywać jako wezwanie, abymy i my mogli powiedzieć: Polsko nie mi nie jest obce, co się w tobie dzieje, co się z tobą dzieje, jaka jest twoja przyszłość...

Stoimy tu, w tym miejscu, w którym stawali ludzie protestu, którym nie było obce to, co dzieje się z Polską, to co się dzieje ze społeczeństwem.

Od tego nasze przeżywania nauczania Jana Pawła II zaczniemy. I zapytajmy: Na ile my możemy zaangażować się dla dobra Ojczyzny? Dla dobra innego człowieka? Dla dobra narodu?

Podobno, mierzy się uczestnictwem w rozmaitych decyzjach ogólnonarodowych, jaki procent narodu, uważa, że jest mi obce to wszystko, co dzieje się i może dzieć się w Ojczyźnie. Podobno, można powiedzieć, że wtedy wymiarem tego zaangażowania w sprawy wspólne, w sprawy za które odpowiadamy, jest właśnie nasz udział.

Bardzo łatwo jest powiedzieć, że Kościół wtrąca się do polityki, wtedy, kiedy chce uczyć miłości, kiedy chce powiedzieć, że kto miłuje Ojczyznę, ten musi wypowiedzieć te słowa Ojca Świętego: „Nic co Jej dotyczy, nie jest mi obce.”

Umiłowani, przenieśmy się w inne miejsce, wsłuchując się w to przebogate nauczanie Jana Pawła II, to nauczanie, które każdy z nas powinien przemyśleć. - I dziękujemy Bogu, że jest już tyle egzemplarzy przemówień Ojca Świętego z ostatniej pielgrzymki, że właściwie każdy może rozważać

wspianiałym przemyślany program budowania ładu w naszej Ojczyźnie.

Posłuchajmy. Przywołam inną wypowiedź Ojca Świętego. Ta wypowiedź jakoś szczególnie odnosi się do tego właśnie miejsca, na którym stoimy. „Zwłaszcza tutaj, w tej części Europy, przez długie lata boleśnie doświadczanej zniewoleniem totalitaryzmu nazistowskiego i komunistycznego, wolność ma szczególnie smak. Już samo słowo wolność wywołuje mocniejsze bicie serca. My to rozumiemy. Z pewnością dlatego, że w minionych dziesięcioleciach trzeba było za nią płacić bardzo wysoką cenę. Głębokie są rany, które po tamtej epoce pozostały w duszach ludzkich. Wiele jeszcze czasu upłynie, zanim się zablizną.” - Na pewno te słowa Ojca Świętego, o tym gorącym biciu serca na temat wolności - gdy słyszymy to słowo, jakoś tutaj bardzo odczuwamy wszyscy. A jednocześnie trzeba, abymy pytali siebie, co my mamy uczynić, aby jak najszybciej powstac z tych wszystkich ran. Z całej spuścizny tamtych dziesięcioleci, które na świadomości, na sposobie postępowania, tak bardzo często ciążyą.

Możemy powiedzieć, że nauczanie Jana Pawła II w czasie tej ostatniej pielgrzymki było wołaniem narodu, który odzyskał wolność, aby umiał być wolny. I dlatego jest różnica między przemówieniami, jeszcze kardynała Wojtyły, czy z początku pontyfikatu kiedy wołał o prawa człowieka, kiedy my modliliśmy się o wolność słowa, wolność działania. Dzisiaj słyszymy od Ojca Świętego wezwanie, aby uczyć się i bronić wolności przez to, że będzie ła d w o l n o ś c i. Ład wolności, jeśli nie będzie budowany, przestrzegany, to wprowadzi niewolę.

Posłuchajmy słów Ojca Świętego: „Ład wolności jest konieczny, aby wolność nie utracić. Ale o jaki ład tutaj chodzi? - Chodzi przede wszystkim o ład moralny. Ład w sferze wartości. Ład prawdy i dobra. W sytuacji pustki w dziedzinie wartości, gdy w sferze moralnej panuje chaos i zamęt - wolność umiera. Człowiek z wolnego staje się niewolnikiem. Niewolnikiem instynktów, namiętności, czy pseudowartości.” - Bardzo wyraźne to słowa. I jakby przestroga. Przestroga, że wolność może człowiek utracić, jeśli nie może zachować ładu wolności.

Trzeba, abymy do tych słów dołączyli to jedno zdanie, które Ojciec Święty wypowiedział ze szczególnym bólem. Odnosi się ono do niewłaściwego wykorzystywania wolności, do tego chaosu moralnego, który się sprzeciwia

ładowi wolności i dlatego prowadzi do niewoli. Bez komentarza przytoczę to zdanie, gdyż jest ono tak oczywiste, a jednocześnie tak bardzo wzywające do energicznego działania; inaczej byłibyśmy tymi, którzy boją się o wolność walczyć. Ojciec Święty powiedział: „Naród, który zabija własne dzieci, jest narodem bez przyszłości...”

Mówił Ojciec Święty o pracy. Podkreślał, że dziś w naszej Ojczyźnie jest dramat utraty pracy przez wiele osób i rodzin. I dlatego wiele rodzin popadło w skrajne ubóstwo. Mówił o tragedii bezrobocia, które odbija się w życiu moralnym narodu. I zwracał się - to dla nas nowe zadanie, ale również związane z walką o ład wolności - zwraca się przede wszystkim do tych, którzy zatrudniają. „Nie dajcie się zwieść wizji natychmiastowego zysku kosztem innych. Strzeżcie się wszelkich pokus wyzysku.”

Bezrobocie, zły stosunek pracodawcy do pracowników, zawsze odbija się choroba społeczną, nieładem. Mogą prowadzić do bardzo tragicznych skutków. Dlatego rozumiemy wezwanie Ojca Świętego, aby na tę dziedzinę - dziedzinę pracy, o której Ojciec Święty wydał osobną encyklikę „Laborem exercens”, abyśmy na tę dziedzinę patrzyli, czy tam są zawsze poszanowane prawa człowieka.

To nie jest tak, że człowiek jest dla pracy. To jest tak, że praca ma być dla człowieka, aby przez pracę czynił ziemię poddaną.

Mówił też Ojciec Święty do nas - i trzeba, abyśmy dzisiaj w to na nowo w słuchali się - że ten ład wolności wymaga zwrócenia się do Boga. Że nie zbudujemy przyszłości, jeśli nie będziemy się modlić. Jeżeli nie będzie żywego kontaktu z Bogiem. Dlatego wsłuchajmy się w słowa Ojca Świętego: „Zadania, jakie pan Bóg stawia przed nami, są na miarę każdego z nas. Nie przekraczają naszych możliwości. Bóg przychodzi w chwilach naszych słabości. Zna je lepiej niż my sami. A przecież nie odtrąca nas. Przeciwnie, w swej miłosiernej miłości pochyla się nad człowiekiem, aby go umocnić. To umocnienie człowiek otrzymuje przez żywy kontakt z Bogiem. Wypada na ten aspekt życia zwrócić szczególną uwagę. Wśród zwykłych ludzkich zajęć nie możemy utracić łączności z Chrystusem. Potrzebne nam są specjalne momenty, przeznaczone wyłącznie na modlitwę.”

Łączy Ojciec Święty modlitwę, umiejętności oddania czasu Bogu na rodzinę, na pytanie: jacy mamy być?

Do modlitwy za Ojczyznę musimy dzisiaj wszyscy się kierować, zmobilizować wewnętrznie. Nam dzisiaj potrzeba modlitwy o to, aby naród mógł budować szczęśliwą przyszłość.

Modlitwy o to, aby rodzice dopilnowali szkoły, żeby w szkole nie było - „broń Boże” - zgorzenia z powodu tzw. „nowych przedmiotów”, ale żeby było wychowanie po takiej linii, po jakiej chcą rodzice. Bo szkoła jest instytucją pomocniczą. I nie może inaczej kształtować moralności, jak tylko tak, jak żyją sobie rodzice. Żebyśmy się modlili o to, aby wszelkie ustawodawstwo, aby wszelkie prawa sprzyjały rodzinie. Bo inaczej są antypolskie. Inaczej są antyludzkie. Bo siła, przyszłość narodu jest oparta na silnych rodzinach. Każde zarządzenie, które jest przeciwko rodzinie, które sprzyja rozkładowi rodziny, które szkodzi zasadom, każde słowo wypowiedziane, jeśli boi się słowa „małżeństwo”, „sakrament małżeństwa”, a mówi tylko partnerstwo, mówi tylko o łączności dwóch osób (wszystko jedno kto z kim i gdzie) - to wszystko jest antyrodzinne, antyludzkie, antypolskie, przeciwko wolności. Narusza ład wolności, tak potrzebny nam do tego, abyśmy w wolności wytrwali.

Trzeba, abyśmy z całą świadomością o tym, co się w Ojczyźnie dzieje, mogli powiedzieć w modlitwie tak, jak Ojciec Święty w słowach powitania: Nam nic, co w naszej Ojczyźnie się dzieje, nie jest obce.

I chciałbym zakończyć zwróceniem naszych myśli do Tej, która jest Królową naszej Ojczyzny. Jeżeli przyłgniemy - tak jak Ona - do Bożych planów, to możemy mieć nadzieję na budowanie autentycznie lepszej przyszłości.

Pragnę dziś, mówi Ojciec Święty, a my łączymy się w tym pragnieniu, na nowo zawierzyć Jasnogórskiej Królowej wszystkie sprawy Rodaków...

Uroczystości rocznicowe Czerwca'76: Pamiętaliśmy o Tych, co za nas ierpieli Modliliśmy się o ład wolności

Uroczystości upamiętniające ofiarę Ludzi Skrzywdzonych w wyniku wydarzeń 25 czerwca 1976r. rozpoczęliśmy modlitwą do Boga i zawierzeniem losów radomskiej Solidarności i Ojczyzny, poprzez nocne czuwanie u stóp Matki Bożej Bolesnej Królowej Polski Pani Świętokrzyskiej w Sanktuarium w Kałkowie-Godowie. W naszym imieniu, 50 pielgrzymów uczestniczyło w sobotnie popołudnie i wieczór, 21 czerwca, we wspólnej Eucharystii, Różańcu, Drodze Krzyżowej i Apelu Jasnogórskim. Pielgrzymi modlili się w intencji Księdza Romana Kotlarza na Mszy Świętej, odprowadzonej o północy i w intencji wszystkich Skrzywdzonych podczas porannej Mszy Świętej w niedzielę. Hold Matce Bożej i Ofiarom Czerwca'76 złożyły sztandary Solidarności regionalny i Łuczniaka.

W sam dzień 25 czerwca obecni byliśmy przy Pomniku Ludzki Skrzywdzonych. *Gromadzimy się w 21. rocznicę Radomskiego Protestu Robotniczego. - rozpoczął główne uroczystości Przewodniczący Solidarności Ziemi Radomskiej Zdzisław Muszkiewicz. - Gromadzimy się, by pamiętać o Tych, którzy ofiarą swojej krwi i udarczenia torowali nam drogę do wolności i godniejszego życia. Gromadzimy się, by pochylić głowy nad tą ofiarą... I poprzez wspólne uczestnictwo w tej wieczornej Eucharystii - o której celebrowanie zwracam się do Waszej Ekscelencji Księdza Biskupa Ordynariusza - chcemy dziękować za dar danej nam wolności i modlić się o jej zagospodarowanie według Prawd Bożych i nauk zawartych w homiliach Ojca Świętego Jana Pawła II podczas Jego niedawnej, wielkiej pielgrzymki do Ojczyzny...*

Jego Ekscelencja Biskup Edward Materski rozpoczął Mszę Świętą przy pomniku Ludzi Skrzywdzonych w wyniku wydarzeń 25 czerwca 1976r., przypomnieniem obecności w tym miejscu Ojca Świętego Jana Pawła II i przekazaniem intencji koncelebrowanej Mszy Świętej: (...) Modlimy się o ład moralny w Polsce... Pragniemy powierzać Bogu wszystkie sprawy naszej Ojczyzny, tych którzy już odeszli, a o wolność, niepodległość i prawa człowieka walczyli, wszystkich ludzi dobrej woli i cały nasz Naród. Pragniemy zawierzać nasze modlitwy przez pośrednictwo Matki Bożej, tej Matki Pocieszenia Pani Ziemi Radomskiej...

Ład moralny, ład wolności - jaki ma być, dlaczego ma być, i jak go osiągnąć - to myśl przewodnia homilii Księdza Biskupa Ordynariusza, którą Biskup Materski prowadził w oparciu o słowa nauk, tak niedawno, głoszonych przez Ojca

Świętego, w wielu miejscach Polski...

Modliliśmy się w intencji Księdza Romana Kotlarza, wszystkich Skrzywdzonych i w intencji „Solidarności, której początki dał Radomski Czerwiec, by nigdy nie zeszła z dróg Ewangelii”...

Pochylił się sztandary nad ludzką udręką i cierpieniem...

Złożyliśmy kwiaty i wieniec...

A.R.

Pożegnaliśmy MICHAŁA Pokój jego duszy

Po długiej chorobie, w wieku zaledwie 35 lat, 20 czerwca zmarł nasz Drogi Kolega ś.p. **Michał Lichterowicz**, członek „Solidarności” od chwili jej reaktywowania, członek Komisji Zakładowej „Łuczniaka” przez dwie kadencje.

Większość z nas poznała Michała na związkowych szkoleniach. W pracy nauczyciela związkowego (jednego z pierwszych) był niestrudzony i niezwykle życzliwy. Zналиśmy Michała jako skromnego, uczciwego i bardzo sympatycznego Człowieka. Takim był do końca... Tym bardziej żał nam, że odszedł...

Pożegnaliśmy Michała w poniedziałek, 23 czerwca na Cmentarzu przy ul. Limanowskiego, gdzie został pochowany... Nad Jego Ostatnim Miejscem Spoczynku pochylili się Sztandar NSZZ „Solidarność” Łuczniaka...

Pokój jego duszy.

Łączymy się w bólu z Rodziną Michała

*Koleżanki i Koledzy
z NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska*

Sekretarz przypomina...

Przypominam Przewodniczącym Komisji Zakładowych o obowiązku przekazywania comiesięcznych ankiet informacyjnych o ilości członków i wysokości odprowadzanej składki. Wypełnianie tego obowiązku jest szczególnie istotne przed zbliżającymi się wyborami władz związkowych na następną kadencję.

Sekretarz ZK - Jan Skowroński

Panu STANISŁAWOWI GÓRSKIEMU
wyraży głębokiego współczucia

z powodu śmierci OJCA

składają Koleżanki i Koledzy

z NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska

Komunikat z posiedzenia „zbrojeniówki”

„S” przygotowała propozycje: restrukturyzacji i ochrony miejsc pracy

Rada Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego NSZZ „Solidarność”, na posiedzeniu 25 czerwca br. w Skarżysku, uzgodnili i przyjęli projekt „Porozumienia... dotyczący zabezpieczenia prawidłowego przebiegu procesu restrukturyzacji przemysłu zbrojeniowego i lotniczego oraz gwarancji i osłon pracowniczych.

Projekt porozumienia opracowano w trosce o zabezpieczenie suwerenności Ojczyzny, o zachowanie polskiego przemysłu zbrojeniowego i lotniczego. - Dlatego konieczne jest pilne wdrożenie programu restrukturyzacji przemysłu zbrojeniowego, zahamowanie procesów degradacji finansowej firm zbrojeniowych i lotniczych, zawarcie paktu bezpieczeństwa socjalnego i gwarancji pracowniczych.

NSZZ „Solidarność” przedstawia w projekcie zadania, których realizacja pozwoli osiągnąć stabilizację ekonomiczną oraz stworzy warunki dla rozwoju przemysłu obronnego i lotniczego.

Przedstawiamy również propozycję gwarancji pracowniczych oraz ochrony stanowisk pracy w procesie restrukturyzacji zakładów zbrojeniowych.

Zodnie z ustaleniami ze spotkania z premierem Cimoszewiczem 29 kwietnia br., traktujemy projekt „Porozumienia” jako „warunki brzegowe” do negocjacji z rządem RP.

Zbigniew Cebula

Posiedzenie 24 czerwca

Obradował Zarząd Regionu

- Rejestracja nowych KZ
- Obchody Czerwca'76
- Krajowa Konwencja AWS
- Regionalna Komisja Wyborcza „S”

Trzema uchwałami, Zarząd Regionu zarejestrował nowe struktury związkowe, dwie komisje zakładowe: w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym w Radomiu i Szkole Podstawowej w Wierzbicy oraz jedną międzyzakładową w Garbatce Letnisko.

W ramach punktu obrad, dotyczącego uroczystości Radomskiego Protestu Robotniczego w czerwcu 1976r., Jan Skowroński przekazał relację z sobotnio-

➤ niedzielnej pielgrzymki do Kalkowa, Andrzej Piszczyk informację o stanie przygotowań do głównych uroczystości 25 czerwca przy Pomniku Ludzi Skrzywdzonych, a Krzysztof Kaczkowski zdał relację z przebiegu Ogólnopolskiego Turnieju Zapaśniczego o Puchar Komisji Krajowej, który odbył się 21 czerwca.

Członkowie Zarządu przygotowywali się również do mającej się odbyć w Radomiu, w najbliższą niedzielę, Krajowej Konwencji Wyborczej AWS. Dokonano przydziału prac organizacyjnych do przyjęcia ponad 2500 gości z całego kraju: szefa AWS Mariana Krzaklewskiego, szefów partii politycznych, kandydatów na parlamentarzystów, przedstawicieli ambasad w Polsce. Czuwanie nad bezpieczeństwem gości i obiektów obrad powierzono straży zakładowej Łuczniaka. - Konwencję Krajową poprzedzi uroczysta Msza Święta w Radomskiej Katedrze.

Zarząd Regionu ustalił, że Regionalna Komisja Wyborcza, obsługująca wybory władz na następną kadencję, składać się będzie z siedmiu osób. Ze składu Zarządu, wybrano do niej pięciu członków: Jana Skowrońskiego, Jana Janusa, Adama Bocheńskiego, Marka Małyś, Kazimierza Owczarka. Szóstą członkinią została Danuta Urbańczyk; jej kandydaturę wystawiła KZ „Techmatransu 2”. Jedno miejsce w składzie komisji zarezerwowano dla kandydata Regionalnej Komisji Rewizyjnej. - Marek Siedlecki i Zbigniew Dziubasik zostali członkami rezerwowymi. - Uprawnomocnienie i ukonstytuowanie się Regionalnej Komisji Wyborczej zapowiedziano na następne posiedzenie.

W sprawach różnych znalazły się: pismo sip-owca z „Gerlacha”, informacja Adama Bocheńskiego o posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, informacja Kazimierza Owczarka o spotkaniu na tematy związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, zorganizowanym przez wojewodę radomskiego.

Sipowice Gerlacha zwrócił się o podjęcie działań przez związek, na rzecz uznania za szkodliwą, pracę z magnezem. Wskazywał na złe samopoczucie kilku pracowników, którego przyczyną miałyby być kontakt z tym metalem. - Rozważano kompetencje związku do podjęcia stosownych działań, poddano analizie przepisy regulujące procedurę postępowania. Rozpoznanie „sprawy” na miejscu, czyli w „Gerlachu”, powierzono regionalnemu koordynatorowi bhp - Kazimierzowi Owczarkowi.

W spotkaniu w sprawach bhp, o którym mówił K. Owczarek, oprócz gospodarza - wojewody radomskiego, uczestniczyli inspektorzy Państwowej Inspekcji Pracy i związkowcy. Rozważano powołanie komisji ochrony pracy przy Urzędzie Wojewódzkim.

A.R.

USTAWA O ZATRUDNIENIU I PRZECIDZIAŁANIU BEZROBOCIU

Zmiany w ustawie i związkowy komentarz (4)

PRZEZ JAKI OKRES PRZYSŁUGUJE ZASIŁEK?

Długość okresu pobierania zasiłku przez bezrobotnych została zróżnicowana w zależności od sytuacji na lokalnym rynku pracy (z wyjątkami) - i wynosi:

- **6 miesięcy** - dla bezrobotnych zamieszkałych w okresie pobierania zasiłku na obszarze działania rejonowego urzędu pracy, jeżeli stopa bezrobocia na tym obszarze - 30 czerwca roku poprzedzającego dzień nabycia prawa do zasiłku - nie przekraczała przeciętnej stopy bezrobocia w kraju;
- **12 miesięcy** - dla bezrobotnych zamieszkałych w okresie pobierania zasiłku na obszarze, na którym stopa bezrobocia - 30 czerwca roku poprzedzającego dzień nabycia prawa do zasiłku - była wyższa od przeciętnej stopy bezrobocia w kraju.
- **18 miesięcy** - dla bezrobotnych:
  - a/zamieszkałych w dniu nabycia prawa do zasiłku i w okresie jego pobierania na obszarze, na którym stopa bezrobocia - 30 czerwca roku poprzedzającego dzień nabycia prawa do zasiłku - przekraczała 2-krotnie przeciętną stopę bezrobocia w kraju, a jednocześnie bezrobotny posiadał, co najmniej 20-letni okres uprawniający do zasiłku (ustalony jak dla wysokości zasiłku) **lub**
  - b/którzy mają na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko w wieku do 15 lat, a małżonek bezrobotnego jest także bezrobotny i utracił prawo do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania.

Stopa bezrobocia na obszarze działania poszczególnych rejonowych urzędów pracy oraz przeciętna

W naszym województwie długość okresu pobierania zasiłku przedstawia się następująco:

- 6 miesięcy - gminy objęte działaniem RUP w Grójcu (8,5%) i Białobrzegach (12,8%);
- 12 miesięcy - gminy objęte działaniem RUP w Radomiu (19,9%); Lipsku (14,7%), Koziencach (14,9%); Zwoleńcu (16,5%), Przysusze (21,7%) oraz Pionkach (26,5%);
- 18 miesięcy - gminy objęte działaniem RUP w Szydłowcu (33,2%).

Cyfry w nawiasach oznaczają przeciętną stopę bezrobocia, ogłoszoną przez GUS na dzień 20.06.1996r. - W tym czasie, przeciętna stopa

➤ bezrobocia w kraju wynosiła 14,3%. (za Monitorem Polskim Nr 3, poz. 20 z 1997r.).

stopa bezrobocia w kraju według stanu na 30 czerwca każdego roku będzie ogłaszana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w drodze obwieszczenia w „Monitorze Polskim”.

Zróżnicowany okres pobierania zasiłku dotyczy bezrobotnych rejestrujących się w urzędach pracy od dnia **1 kwietnia 1997r.** (z wyjątkiem bezrobotnych wychowujących dzieci do lat 15, których małżonek jest także bezrobotny - obowiązuje od 1.01.97r.).

Bezrobotni zarejestrowani przed dniem 1 kwietnia 1966r. uprawnieni są do pobierania zasiłku przez okres wynikający z dotychczas obowiązujących przepisów, chyba że nowe przepisy w tym zakresie są dla nich korzystniejsze.

Z dniem 1 stycznia 1997r. uchylony został przepis (art.25 ust.13 ustawy), stanowiący, że bezrobotnemu, który nabył prawo do zasiłku - wyłącznie w wyniku zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych - zasiłek przysługuje przez okres równy okresowi tego zatrudnienia, nie dłużej jednak niż 12 miesięcy.

Nie oznacza to, że po pracach interwencyjnych lub robotach publicznych nie będzie można nabyć prawa do zasiłku. Okresy prac interwencyjnych lub publicznych są zaliczane do uzyskania prawa do zasiłku, tak jak inne okresy zatrudnienia.

Uchylone zostały również przepisy stanowiące, że - zasiłek przysługuje przez okres 18 miesięcy - dla bezrobotnych posiadających okres uprawniający do zasiłku, wynoszący 25 lat dla kobiet i 30 lat dla mężczyzn (bezrobotni, którzy nabyli prawo do tego zasiłku przed 1.01.97 prawo to zachowują, aż do upływu 18 miesięcy jego pobierania).

- zasiłek przysługuje do czasu otrzymania propozycji odpowiedniego zatrudnienia, wykonywania prac interwencyjnych lub robót publicznych bezrobotnemu, który ma na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko, na które przysługuje zasiłek rodzinny. Jeżeli bezrobotny ten jest osobą samotnie wychowującą dzieci i utraciłby prawo do zasiłku, z powodu upływu okresu jego pobierania lub gdy małżonek bezrobotnego jest również bezrobotnym i oboje utraciliby prawo do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania(art.25 ust.6).

Bezrobotni, którzy w dniu 1.01.97r. spełnili powyższe warunki i pobierali już zasiłek dla bezrobotnych po upływie obowiązującego okresu (12 lub 18 miesięcy), zachowują prawo do jego pobierania po dniu 1.01.97r., na dotychczasowych zasadach jeszcze przez okres do 30.06.1997r. (czyli 6 miesięcy).

Nie posiadają natomiast tego uprawnienia bezrobotni spełniający warunki określone w uchylonym art.25 ust.6 ustawy, jeżeli 12 lub 18

KOMENTARZ ZWIĄZKOWCA

Do ważniejszych zmian w tej części ustawy należą:
- zróżnicowanie długości pobierania zasiłku, w zależności od przeciętnej stopy bezrobocia na danym terenie i w kraju;
- wykreślenie z ustawy o bezrobociu osób samotnie wychowujących dzieci (przeniesienie do ustawy o pomocy społecznej), niekorzystne obniżenie kryterium wiekowego dziecka znajdującego się na utrzymaniu takiej osoby.

Koncepcja, polegająca na zróżnicowaniu okresów pobierania zasiłku jest generalnie słuszna. Dotychczasowy system traktował jednakowo, pod względem okresu pobierania zasiłku, regiony o niskiej stopie bezrobocia z dużym rynkiem pracy (np. Warszawa) i regiony np. z 30-procentowym bezrobociem.

Skrócenie czasu pobierania zasiłków wymusza na bezrobotnych aktywność w szukaniu pracy (z której często rezygnowali ze względu na drastycznie niską płacę przy dużych wymaganiach), może również zmniejszyć zakres zachowań i zjawisk patologicznych (o których wspominałem wcześniej). Jednak wysokość progu przeciętnej stopy bezrobocia (w 1997r. - 14,3%), od której uzależniony jest okres pobierania zasiłku na danym terenie, moim zdaniem, jest złym rozwiązaniem. - W myśl standardów europejskich, bezrobocie powyżej 10%, już stwarza zagrożenie, nie tylko w sferze gospodarki. - Próg decydujący o okresie pobierania zasiłku, o którym mówimy, nie powinien przekroczyć 8-9%; oznacza on większe prawdopodobieństwo znalezienia pracy.

Myślę, że nowy parlament znajdzie trochę czasu, aby przeanalizować obecnie stosowany system. - Przy omawianiu tego problemu trzeba zaznaczyć, iż znajdują się w nim znamiona wyrażone gry politycznej.

Tak jak wcześniej sygnalizowałem, ministerstwo pracy triumfalnie ogłasza spadek bezrobocia (wtórują mu parlamentarzyści z SLD). Oczywiście, wszyscy bylibyśmy zadowoleni, bez względu na opcje polityczne, gdyby ten spadek był autentyczny i wynikał z faktycznego zatrudniania bezrobotnych i powstawania nowych, trwałych miejsc pracy. Jednakże obecny spadek bezrobocia (co potwierdzają raporty GUS-u oraz naukowców zajmujących się problematyką pracy), w większości wynika ze zmniejszenia bezrobocia w komputerowej pamięci (tzw. bezrobocia rejestrowanego). Jest to następstwem zmiany definicji bezrobotnego, zabraniającej zasiłków dla absolwentów w marcu 1996r. (notabene: była to pierwsza ustawa jaką podpisał Prezydent Kwaśniewski) oraz różnych pisemnych i ustnych zaleceń Ministerstwa Pracy i Krajowego Urzędu Pracy. Dotyczy to np. wielokrotnego wzywania bezrobotnych do urzędu pracy, w różnych godzinach, lub ostatnio - niewykazywania w statystykach osób bezrobotnych, ale odbywających szkolenia lub staże (tego procedury nie można nawet zakwalifikować do tzw. prawa powielaczowego). Efekt jest taki, że dla potrzeb roku 1998, przy ustalaniu długości pobierania zasiłku, będzie obowiązywała przeciętna stopa bezrobocia na 30 czerwca 1997r., a więc stopa „komputerowa”, a nie rzeczywista. Spowoduje to, że od 1 stycznia 1998r. o wiele więcej gmin i rejonów będzie pobierało zasiłek przez 6 miesięcy. Niewątpliwie - zysk finansowy dla państwa (ale czy tylko dla państwa?).

Pozostaje jednak problem. Jak dużej grupie ludzi skróci się zasiłki, nie ze względu na podjęcie pracy, ale na skutek nierzeczywistej, komputerowej stopy bezrobocia?

Druga zmiana, dotycząca zarówno bezrobotnych rodziców, jak i osób samotnie wychowujących, przynajmniej jedno dziecko, którzy jednocześnie utracili prawo do zasiłku - budziło i budzi nadal kontrowersje. Sytuacja pogarsza się jeszcze w przypadku osób samotnie wychowujących dziecko (dzieci). Oprócz nie zawsze przychylniej atmosfery środowiska, w którym żyją, często zarzuca im się nadużywanie statusu osoby samotnie wychowującej dziecko - oskarżając o wyciąganie pieniędzy od państwa. Choć i w tym przypadku mogą zdarzyć się zachowania patologiczne, to jednak na ogół są to rodziny

➤ miesiące jego pobierania upłynęło już po dniu 1.07.1997r.

Osoby te mogą zwrócić się o przyznanie gwarantowanego zasiłku okresowego do ośrodka pomocy społecznej, jeżeli znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i spełniają kryteria do otrzymania tego zasiłku.

Jednocześnie rejonowe urzędy pracy powinny udzielić jak najdalej idącej pomocy tym osobom w pozyskaniu pracy (w tym np. w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych) - jeżeli osoby te mają możliwość i są zainteresowane podjęciem zatrudnienia.

W ustawie o pomocy społecznej wprowadzony został gwarantowany zasiłek okresowy, dla osób samotnie wychowujących dzieci, które nie ukończyły szkoły podstawowej i 15 lat, jeżeli utraciły prawo do zasiłku dla bezrobotnych z powodu upływu okresu jego pobierania i spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej.

Gwarantowany zasiłek okresowy wypłacany jest przez okres do 36 miesięcy. Przez pierwsze 12 miesięcy w wysokości kryterium dochodowego dla samotnie wychowujących dzieci (295 zł netto, od września 316 zł), a przez pozostałe 24 miesiące w wysokości 80% tej kwoty.

➤ uczciwe, których dotknęła bieda.

Dochodziły głosy ze strony rządu czy parlamentu, że obecna forma wypłacania zasiłku dla tych grup stanowi swego rodzaju pomoc socjalną. I jako taką trzeba ją przenieść do pomocy społecznej. - Nowa ustawa tego właśnie dokonała.

I w tym przypadku trzeba obiektywnie stwierdzić, że ogólna koncepcja jest słuszna. - Bo, czy jednakowo można nazwać i traktować osobę bezrobotną, która bezpośrednio po utracie pracy (np. zwolnieniach grupowych) rejestruje się w urzędzie pracy i taką, która od kilku lat nie pracuje, a otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych, tylko dlatego, że samotnie wychowuje dziecko? - Osoby samotnie wychowujące dziecko (dzieci), od 1 lipca 1997r. będą otrzymywały gwarantowany zasiłek okresowy z pomocy społecznej.

Oczywiście, można by poświęcić osobny artykuł na temat, czy długość pobierania i wysokość tego zasiłku są prawidłowo skonstruowane i czy zabezpieczają, chociaż w minimalnym stopniu, potrzeby skądinąd niepełnej rodziny, ale o czym innym chcę jeszcze powiedzieć w tym komentarzu. O zmianie dotyczącej nowej, obniżonej granicy wieku uprawniającego do świadczenia.

O ile, jak wspomniałem przeniesienie świadczenia do pomocy społecznej uważam za właściwe, to nie można się zgodzić ze zmianą, dotyczącą kryterium wiekowego dziecka. W starej ustawie, to kryterium decydowało przyznaniu zasiłku rodzinnego. Dla przypomnienia: zasiłek rodzinny przysługiwał do 16 życia dziecka, a jeżeli dziecko dalej się uczyło, do 20 roku życia. Dotyczyło to zarówno pełnej rodziny, jak i osób wychowujących samotnie dzieci. - W nowej ustawie, tym progiem jest ukończenie 15 roku życia, bez względu na to, czy dziecko dalej się uczy czy nie.

Trudno przeniknąć intencje parlamentu, gdy uchwalał tę zmianę i Prezydenta, gdy ją podpisywał. Osobami samotnie wychowującymi dzieci są najczęściej kobiety. Niestety, są one na ogół gorzej traktowane na rynku pracy, nawet jeżeli posiadają podobne kwalifikacje, jak mężczyźni (o wiele trudniej jest im znaleźć pracę, a jeżeli już ją mają, otrzymują niższe wynagrodzenie). Taka sytuacja wymusza podjęcie pracy przez 15-latkę, dla ratowania budżetu rodzinnego, i jednocześnie rezygnację z dalszej nauki.

Obawiam się, że przy tak słabym rynku pracy, który występuje w wielu rejonach naszego kraju, w tym w radomskim, matka lub ojciec zmuszeni będą wysłać takiego 15-latkę do pracy - celem przyniesienia do zawodu, a jednocześnie podreperowania budżetu domowego. Będzie się to również wiązać w niektórych przypadkach z rezygnacją z dalszej nauki.

Jak dowiadujemy się z raportu Państwowej Inspekcji Pracy („Gazeta Prawna” nr 14 (147) z 17-19 lutego 97r.), wiele naruszeń prawa pracy dotyczyło zatrudniania młodocianych; w szczególności łamane były przepisy, dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa i higieny pracy, od których w dużej mierze zależy zdrowie, a nawet życie pracownika. Tym bardziej znajdującemu się dopiero w fazie rozwoju psychofizycznego. Przytoczę jeszcze jeden cytat z wzmiankowanej gazety: „Należy sądzić, że wielu pracodawców zatrudnia młodocianych tylko formalnie w celu przygotowania zawodowego, natomiast faktycznie traktuje tych pracowników jako najtańszą siłę roboczą”.

Czy o to chodziło obecnej koalicji i Prezydentowi, którzy tyle słów, tyle obietnic poświęcili młodzieży?!

Moim zdaniem, ukończenie 18 lat winno być tym właściwym kryterium wiekowym, i to z wielu powodów. Wymieńmy kilka: 18-latek staje się pełnoprawnym obywatelem kraju, wchodzi w tak zwany obrót prawny (może podpisywać wszelkie umowy), często ma ukończoną szkołę zawodową (posiada konkretny fach), osiąga zdolność do odbycia służby wojskowej (odejmuje budżet rodzinny) - w przypadku chłopców.

Na zakończenie, pragnę przypomnieć (w szczególności decydentom i pracodawcom) słowa Ojca Świętego Jana Pawła II, wygłoszone w Legnicy 2 czerwca: „Pisałem encyklicę „Sollicitudo rei socialis”, że bezrobocie jest znakiem niedorozwoju społecznego i gospodarczego państwa. Dlatego trzeba zrobić wszystko, co możliwe, aby temu zjawisku zapobiec”. (...) „Wielokrotnie ów wyzysk przejawia się w takim ustalaniu czasu pracy, iż pozbawia się pracownika prawa do odpoczynku i troski o duchowe życie rodziny. Często też wiąże się z niesprawiedliwym wynagrodzeniem, zaniedbaniami w dziedzinie ubezpieczeń i opieki zdrowotnej. Wielokrotnie, szczególnie w przypadku kobiet, jest zaprzeczeniem prawa do szacunku dla osobowej godności. Zwracam się tu przede wszystkim do tych braci w Chrystusie, którzy zatrudniają innych. Nie dajcie się zwieść wizji natychmiastowego zysku, kosztem innych. Strzeżcie się wszelkich pokus wyzysku. W przeciwnym razie, każde dzielenie chleba z bratniego Chleba stanie się dla was oskarżeniem.”

I, oby po tych słowach, w naszych umysłach i sercach nie pozostało tylko puste echo oklasków...

Adam Egocheński

**BIULETYN INFORMACYJNY
NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
ZIEMIA RADOMSKA**

26 - 600 Radom
ul. Traugutta 52
tel. 36 25161, fax 36 238 04
Redakcja: ANNA RAJCHERT
tel. 363 - 43 - 49
Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji
Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-CIO

.....
egzemplarz bezpłatny